

Aan: Fractievoorzitters Provinciale Staten Noord-Brabant
Datum:
Betreft: Advies en aanbod ten behoeve van collegevorming
Cc Commissaris van de Koning Mevrouw Ina Adema

Geachte fractievoorzitters,

Van harte gefeliciteerd met uw benoeming en die van uw collega-fractieleden tot lid van Provinciale Staten Noord-Brabant.

Met deze brief geven wij u een advies en doen wij een aanbod voor de komende bestuursperiode.

De Koepel van Zorgcoöperaties Zuid Nederland is ruim tien jaar actief in Noord-Brabant. Lokale zorgcoöperaties in Noord-Brabant namen samen met de Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant en Limburg destijds het initiatief om de Koepel op te richten met een tweeledig doel: *kleinschalig en lokaal zorg en ondersteuning organiseren én zo ook versterking van leefbaarheid stimuleren.*

Ook nu staat Noord-Brabant voor een gigantische opgave in de ouderenzorg: tot 2040 verdubbelt het aantal ouderen, er dreigt een groot tekort aan personeel in de zorg en de overbelasting van mantelzorgers is nu al groot en zal nog verder toenemen. Dat geldt zowel voor de steden als het platteland.

De Koepel wil nieuwe vormen van solidariteit creëren in gemeenschappen. De Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland ondersteunt en stimuleert die bewonersinitiatieven waar nodig en gewenst om hun gemeenschapskracht te versterken op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Zij bevordert daarmee de zelfredzaamheid van bewoners en draagt bij aan hun welzijn en gezondheid.

Het aantal initiatieven is in 10 jaar tijd sterk gegroeid en heeft mooie, succesvolle voorbeelden en nieuwe praktijken opgeleverd die ook landelijk bekendheid genieten. Ook in de coronaperiode, toen de zorg afschaalde, zijn zorgcoöperaties en bewonersinitiatieven van grote betekenis geweest voor kwetsbare bewoners van dorpen en wijken die de deur niet uit konden of specifieke zorg nodig hadden. Gemeenten en zorgorganisaties hebben veel profijt gehad van die inzet, ook in financieel opzicht. In verschillende gemeenten is daarnaast vastgesteld dat actieve dorpsondersteuners en coöperaties wel 20-40% besparingen kunnen opleveren in hun WMO-budget.

De Koepel heeft zich ontwikkeld tot een stevige organisatie die samenwerkt met het Landelijke Nederland Zorg Voor Elkaar (NLZVE), de provinciale afdelingen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, zorgverzekeraars, KBO, VKK en 't Heft (platform van gemeenschapshuizen). *De Koepel staat voor kennisuitwisseling, advies, organiseert programma's zoals Goed voor elkaar en helpt bij lobby-activiteiten voor en van de lokale coöperaties en bewonersinitiatieven.*

De Koepel participeert in Peel Duurzaam Gezond en de regio-aanpak Noordoost-Brabant. In de afgelopen periode heeft de Koepel in Noord-Brabant actief deelgenomen aan provinciale programma's zoals Wonen-Zorg-Welzijn en

Positieve Gezondheid, met een integrale inbreng die raakvlakken heeft met onder andere ruimtelijke ordening en leefbaarheid.

Van denken naar doen: tijd voor actie!

Het wordt hoog tijd dat deze snel groeiende beweging van bewonersinitiatieven, die staat voor solidariteit, samenwerking en verbondenheid, de plek krijgt die noodzakelijk is. Hier is een grote wereld te winnen. In nagenoeg alle beleidsnota's of beleidsvoorstellen wordt het belang van betrokkenheid en participatie van bewoners benadrukt. Maar in de ontwikkeling en uitvoering van beleid en voornemens zien we daarvan nog veel te weinig terug. Daarom doen wij een dringende oproep: geef bewonersinitiatieven en coöperaties ook in het provinciale beleid een duidelijke, aantoonbare plek in de ontwikkeling én uitvoering.

Wij doen hiervoor een drietal voorstellen:

1. Wonen

Het doel van het Brabantse Netwerk Wonen-Zorg-Welzijn is om binnen het maatschappelijk vraagstuk van de dubbele vergrijzing samen met alle betrokken partijen, waaronder nadrukkelijk ook de bewoners zelf, de aanpak van de opgave te versnellen. Het gaat hier vooral om het versnellen van de realisatie van nieuwe woonvormen tussen 'thuis' en verpleeghuis en het bieden van een fijn en veilig huis voor alle senioren in Brabant in een vitale toekomstbestendige zorgzame omgeving. De Koepel van Zorgcoöperaties heeft inmiddels in dit veld meer dan 10 jaar ervaring opgedaan met collectieve en andere nieuwe woonvormen, een uitgebreid netwerk opgebouwd en geleerd van do's en don'ts. *Ons voorstel:* geef de Koepel een herkenbare duidelijke plek en rol in de ontwikkeling en uitvoering van dit programma.

2. Leefbaarheid

Voor provincies is de leefbaarheid van steden én platteland een urgent vraagstuk dat van groot belang. Deze moet in samenhang gezien worden. Bewoners van deze steden en dorpen kunnen wel degelijk zelf een grote rol spelen in het behoud en de versterking van de leefbaarheid van hun woonomgeving. Zij weten wat er nodig is, en zijn in staat om geïntegreerd te werken aan vergroening, mobiliteit voor jong en oud, behoud van voorzieningen en gemeenschapsvorming. Wij verwachten van de provincie dat zij bewonersinitiatieven hierin bijstaat en actief op zoek gaat naar de verbinding. Juist in Noord-Brabant is hiermee – bij die bewonersinitiatieven, bij de provincie én in samenwerking met gemeenten – veel ervaring opgedaan.

Ons voorstel: maak van deze ervaring en kennis gebruik en betrek actief organisaties zoals de Koepel van Zorgcoöperaties, VKK Brabant en 't Heft. Geef ze een actieve rol in de ontwikkeling en uitvoering van het beleid rond leefbaarheid en leefomgeving.

3. Gezondheid

De provincie Noord-Brabant zet zich met gemeenten in voor Positieve Gezondheid. Doel daarvan is dat Brabanders een zo lang, zo goed en zo

zelfstandig mogelijk leven kunnen leiden. Dit wordt onder ander geregeld in regionale gezondheids- en preventieakkoorden. Gemeenschappen spelen hierin een belangrijke rol. Want (on)gezond gedrag is voor een groot deel aangeleerd gedrag is. Zorgzame gemeenschappen, waarin de onderlinge hulp en ondersteuning is geregeld, zijn op termijn ook gezondere gemeenschappen. *Ons voorstel:* wij stellen voor dat het nieuwe College bij het vormgeven van het beleid rond gezondheid actief met de bewonersinitiatieven in de provincie in gesprek gaat. De Koepel wil deze gesprekken graag faciliteren en/of organiseren. Ook wijzen wij op twee succesvolle programma's, Goed voor Elkaar en Voorzorgcirkels, die op verschillende plekken in Brabant al in uitvoering zijn en tot doel hebben ouderen en betrokkenen actief voor te bereiden op ouder worden en op het versterken van hun netwerken. De Koepel (Goed voor Elkaar) en KBO (Voorzorgcirkels) voeren de programma's uit en zoeken zoveel mogelijk samenwerking. Hoe mooi zou het zijn als aan het eind van de nieuwe bestuursperiode deze programma's in alle Brabantse gemeenten zijn uitgevoerd? De Koepel biedt graag inzet en medewerking hiervoor aan! Wij wensen u een mooie, succesvolle tijd in Provinciale Staten. We hopen dat het gaat lukken om samen met actieve inbreng van bewoners, van Brabant een koploper te maken als een mooie, ondernemende, verbonden en duurzame provincie. Een provincie waar het goed leven, wonen en werken is.

Wij hebben u met deze brief een aantal voorstellen gedaan en hopen dat u daarvan gebruik zult willen maken. Zodat 'bewonersparticipatie' geen regel in een beleidsnota blijft, maar actief vorm en inhoud krijgt in de verdere ontwikkeling van onze mooie provincie. Wilt u meer informatie? Wij zijn graag bereid die te geven. Uiteraard staan we open voor een gesprek waar we de voorstellen kunnen toelichten.

Namens het bestuur van de Koepel Zorgcoöperaties Zuid Nederland

Pieter van Wijk, voorzitter